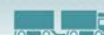
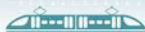

Ringvirkninger av reiselivet i Suldal

Petter Dybedal, Veronica Blumenthal, Christin Krohn

2100/2025

Tittel:	Ringvirkninger av reiselivet i Suldal
Tittel engelsk:	Weider economic impact analysis of tourism in Suldal
Forfatter:	Petter Dybedal, Veronica Blumenthal, Christin Krohn
Dato:	05.2025
TØI-rapport:	2100/20255
Antall sider:	15
ISSN elektronisk:	2535-5104
ISBN elektronisk:	978-82-480-1786-8
Oppdragsgivers p.nr.:	F. eks. NFR + prosjektnummer, skill med komma
Finansieringskilder:	Næringsshagen i Ryfylke AS
TØIs p.nr.:	5349 – Ringvirkningsanalyse
Prosjektleder:	Christin Krohn
Kvalitetsansvarlig:	Petter Christiansen
Ferdigstilling:	Trude KvalsvikTrude Kvalsvik
Fagfelt:	Regional utvikling og reiseliv
Emneord:	Ringvirkningsanalyse, bærekraftig reiseliv, samfunnsøkonomisk analyse

Kort sammendrag

Reiselivet i Suldal er i vekst, noe som vises gjennom økt sysselsetting og flere overnattinger. Siden den forrige ringvirkningsanalysen i 2019 har antall årsverk i reiselivsnæringen økt med 22, tilsvarende omtrent 11 %. Dette er en markant vekst, sannsynligvis større enn økningen i den yrkesaktive delen av befolkningen. Det er også registrert vekst i antall overnattingsdøgn, særlig innen Airbnb-segmentet. Antallet gjestedøgn via Airbnb har nesten doblet seg, fra rundt 5 600 i 2019 til om lag 11 000 i 2024, inkludert noe utleie via Finn.no. Det kan ha vært en plattformforskyvning, men tallene er kontrollert for dobbeltregistrering. Totalt har antallet overnattinger økt med 8 000 siden forrige analyse. Sammenligning med 2019-rapporten er utfordrende, da den mangler tydelig metodebeskrivelse og informasjon om merverdiavgift er inkludert i omsetningstall. Likevel viser den nye analysen at reiselivet i Suldal er i positiv utvikling, med godt arbeid for å sikre videre vekst og bærekraft.

Summary

Tourism in Suldal is experiencing growth, as evidenced by increased employment and a higher number of overnight stays. Since the previous ripple effect analysis in 2019, the number of full-time equivalents in the tourism sector has increased by 22, corresponding to approximately 11%. This is a significant increase, likely exceeding the growth in the working-age population.

There has also been a rise in the number of overnight stays, particularly within the Airbnb segment. The number of guest nights through Airbnb has nearly doubled, from around 5,600 in 2019 to approximately 11,000 in 2024, including some rentals via Finn.no. There may have been a shift between platforms, but the data has been checked for double counting. In total, overnight stays have increased by 8,000 since the previous analysis.

Comparison with the 2019 report is challenging, as it lacks a clear methodological description and does not specify whether figures include VAT.

Nonetheless, the new analysis indicates that tourism in Suldal is developing positively, with solid efforts being made to support further growth and sustainability.

Transportøkonomisk institutt (TØI) har opphavsrett til hele rapporten og dens enkelte deler. Innholdet kan brukes som underlagsmateriale. Når rapporten siteres eller omtales, skal TØI oppgis som kilde med navn og rapportnummer. Rapporten kan ikke endres. Ved eventuell annen bruk må forhåndssamtykke fra TØI innhentes. For øvrig gjelder [Åndsverklovens](#) bestemmelser.

Forord

Transportøkonomisk institutt har på oppdrag av Næringshagen Ryfylke AS gjennomført en analyse av de økonomiske ringvirkningene av reiselivet i Suldal kommune.

Rapporten er skrevet av Petter Dybedal, Veronica Blumenthal og Christin Krohn, hvorav sistnevnte er prosjektleder. En stor takk rettes til Laila Steine som har bidratt med viktige innspill underveis. Trude Kvalsvik ved TØI har stått for teknisk tilrettelegging av rapporten. Rapporten er kvalitetssikret av forskningssjef Petter Christiansen.

Oslo, mai 2025

Transportøkonomisk institutt

Bjørne Grimsrud
Administrerende direktør

Petter Christiansen
Forskningssjef

Innhold

Sammendrag

Summary

- 1 Innledning..... 1**
- 2 Metode..... 2**
- 3 Overnattinger i Suldal..... 3**
- 4 Ringvirkninger..... 6**
 - 4.1 Direkte virkninger6
- 5 Oppsummering12**
- Referanser13**
- Vedlegg.....14**
 - Vedlegg 1. Kartlegging av overnattingsbedrifter i Suldal 14

Ringvirkninger av reiselivet i Suldal

TØI rapport 2100/2025 • Forfattere: Petter Dybedal, Veronica Blumenthal, Christin Krohn • Oslo 2025 • 15 sider

Reiselivet i Suldal er i vekst, noe som blant annet kommer til uttrykk gjennom økning i antall overnattinger og sysselsetting i reiselivsnæringen. Siden forrige ringvirkningsanalyse i 2019 har det vært en netto økning på 22 årsverk. Det tilsvarer en økning på ca. 11 %. Det er en betydelig vekst, og trolig høyere enn veksten i den yrkesaktive delen av befolkningen.

Videre er det en vekst i antall overnattingsdøgn, særlig i Airbnb-segmentet. Antall gjestedøgn gjennom Airbnb økte fra om lag 5 600 i 2019-rapporten til om lag 11 000 i 2024, inkludert noe utleie via Finn.no. Det kan ha skjedd en forskyving mellom plattformene, men vi har kontrollert for mulig dobbeltregistrering. Totalt har antall overnattingsdøgn økt med 8 000 fra 2019-rapporten til våre tall hentet i 2024.

Den forrige ringvirkningsanalysen gir dessverre ikke tilstrekkelig informasjon om metodikken som er brukt. Blant annet oppgis det ikke om den reiselivsrelaterte omsetningen er beregnet før eller etter merverdiavgift. Det er derfor vanskelig å sammenligne resultatene direkte. Samlet sett viser vår analyse at reiselivet i Suldal er i positiv utvikling. Det arbeides målrettet med å sikre gode rammevilkår for videre vekst og et bærekraftig reiseliv.

Weider economic impact analysis of tourism in Suldal

TØI Report 2100/2025 • Authors: Petter Dybedal, Veronica Blumenthal, Christin Krohn • Oslo 2025 • 15 pages

Tourism in Suldal is growing, as we can see from figures related to the number of overnight stays and the number of full-time equivalents (FTEs) in the tourism industry, which have increased since the weider economic impact analysis was conducted in 2019.

The number of people employed in the sector has increased by 22, representing a rise of approximately 11%, which is highly impressive and likely exceeds the population growth in the economically active segment of the population.

Furthermore, we are seeing growth in the number of overnight stays, particularly in the Airbnb segment. This increase may, of course, be due to a shift from rentals via Finn.no to Airbnb. We have accounted for duplicate entries in our data. From the report written I 2019, the number of guest nights via Airbnb was around 5,600, while our numbers from 2024, it is approximately 11,000, including other rentals via Finn.no, which is somewhat lower.

We also see a marked increase in total overnight stays, with more than 8,000 additional nights from 2019 to 2024.

The previous ripple effect analysis did not specify whether the tourism-related turnover figures were calculated before or after VAT, nor how the calculations were conducted. This makes it difficult for us to make a direct comparison with our own data.

However, as a general observation, we note that the figures appear robust and show positive development compared to what we believe were the figures in the previous analysis. Based on our analysis, it seems that tourism in Suldal is on a positive trajectory, and that significant efforts are being made to ensure favourable conditions for continued growth and sustainable tourism.

We wish you the best of luck moving forward!

1 Innledning

Suldal kommune ligger nordøst i Rogaland, langs Nasjonal turistveg Ryfylke. Kommunen har i underkant av 4000 innbyggere, ca. 2000 fritidsboliger og en reiselivsnæring som økende sysselsetting¹. Reiselivet i kommunen er i stor grad knyttet til naturbaserte opplevelser og aktiviteter, selv om også lokalmat og arkitektur er en viktig del av reiselivstilbudet. Kommunen har et bredt utvalg av overnattingssteder, inkludert hoteller, DNT-hytter, utleiehytter og glamping.

Suldal har innehatt merket for Bærekraftig reisemål siden 2020. I forbindelse med resertifisering som Bærekraftig reisemål ønsket Næringsshagen i Ryfylke AS å få gjennomført en ringvirkningsanalyse for reiselivet i Suldal. Ringvirkningsanalysen tar utgangspunkt i Innovasjon Norges «Standard for bærekraftige reisemål- kriterier og indikatorer, versjon 3.0». Analysen skal fungere som en nullpunktsanalyse slik at man hvert tredje år kan måle utviklingen i verdiskapingen. Rapporten presenterer derfor tall for reiselivsrelatert produksjon, verdiskaping og sysselsetting i Suldal. Rapporten er delt inn i 5 kapitler og gir en beskrivelse av datagrunnlag og beregningene som ligger til grunn for resultatene (kap. 2) og presenterer viktige nøkkeltall (kap. 3 og 4). Rapporten avslutter med en kort oppsummering av hovedfunn og noen få sammenligninger og betraktninger av utviklingstrender fra rapporten som foreligger fra 2019.

¹ <https://www.ssb.no/kommunefakta/suldal>

2 Metode

Utgangspunktet for ringvirkningsanalyser er beregninger av samlet reiselivsrelatert omsetning, eller sagt på en enklere måte; hvor mye penger tilreisende legger igjen i kommunen. I denne rapporten opererer vi med tall både inklusive og eksklusive merverdiavgift, men legger hovedvekt på tall hvor merverdiavgiften er tatt bort. Merverdiavgift kreves inn på vegne av staten, og inngår slik sett ikke i den lokale økonomien. Virksomheters ordinære regnskapstall er for eksempel per definisjon eksklusive merverdiavgift.

Hovedprinsippet for å gjøre beregninger av samlet reiselivsrelatert omsetning, er å kombinere beregninger av de besøkendes forbruk i det aktuelle geografiske området (etterspørselssidedata) med økonomiske data fra virksomheter som helt eller delvis har tilreisende som kundegrunnlag (tilbudssidedata).

I lokale analyser er det relativt sjelden at man kan basere seg kun på etterspørselsdata eller kun tilbudssidedata. Først og fremst er tilstrekkelig presise etterspørselsdata ofte mangelfulle. Kilden er nesten alltid utvalgsundersøkelser, som kan være beheftet med mangler knyttet til representativitet, nøyaktighet, innsamlingstidspunkt, osv. Tilgjengelige etterspørselsdata er ikke nødvendigvis spesifikke for det aktuelle området heller, i praksis er undersøkelsene ofte gjennomført på nasjonalt eller regionalt nivå, eller stammer fra andre områder. For tilbudssideanalyser er hovedproblemene at regnskapstall ikke er offentlig tilgjengelige for enpersonsforetak (som det er mange av i reiselivet), og at det er mange virksomhetsområder som har både tilreisende og fastboende som kunder (f.eks. servering, lokal transport, skiheiser, detaljhandel, osv.).

Analysen for Suldal kommune som presenteres i denne rapporten baseres i hovedsak på etterspørselsdata, fordi det er for dårlig tilgang på regnskapsdata. Turistrelatert omsetning beregnes som antall overnattinger i hver turistkategori (hentet fra SSBs overnattingsstatistikk og enkelte andre kilder spesifisert under) multiplisert med forbruk per gjestedøgn for hver overnattingskategori og for hovedkategorier av varer og tjenester turister etterspør.

I likhet med i Menons analyse for 2017 (Dombu og Jakobsen, 2019) må vi anvende forbruksdata fra nokså gamle undersøkelser TØIs forbruksundersøkelser 2008 og 2009 (Farstad, E. og Dybedal, P. (2011).

Nyere tall om turistenes forbruk på ulike varer og tjenester per døgn i Norge omfatter kun tall fra Innovasjon Norges Turistundersøkelse (bortsett fra enkelte lokale undersøkelser i andre regioner enn Ryfylke). Her er døgnforbruk spesifisert på norske og utenlandske feriereisende og seks produktkategorier. Dataene er ikke brutt ned på region- eller landsdelsnivå. Vi har anvendt data for 2023 og multiplisert med antall overnattinger i Suldal som et sammenlikningsgrunnlag.

Tallmaterialet for regnskapspliktige virksomheter i Suldal er som nevnt nokså tynt. Kun innenfor hotellsektoren finner vi data som kan anvendes til å beregne omsetning og verdiskaping, mens dette ikke er tilfellet for servering, transport og aktiviteter/opplevelser, samt innen detaljhandel. Her er vi nødt til å anvende nøkkeltall fra andre regioner for å beregne verdiskaping (andel av salgsinntekt) i disse foretakene.

Vi har i tillegg anvendt følgende:

- Data fra SSBs overnattingsstatistikk (regionale nøkkeltall) om losjirelatert omsetning i hoteller i Ryfylke.
- Data for detaljhandelsomsetning i Suldal, for å sjekke realismen i de etterpørselssidebaserte anslagene på tilreisendes kjøp av dagligvarer og andre varer.

3 Overnattinger i Suldal

I dette kapittelet presenteres overnattingstall for Suldal for henholdsvis 2023 og 2024. Kapittelet begynner med en introduksjon av datagrunnlaget som er brukt, inkludert drøftinger knyttet til styrker og svakheter ved de ulike datakildene. Overnattingstallene gir en viktig indikasjon på omfanget av reiselivsaktiviteten i kommunen og danner et viktig grunnlag for ringvirkningsanalysene som presenteres i kapittel 4.

Datagrunnlag

SSBs overnattingsstatistikk er i prinsippet heldekkende. Det skjer likevel at enkelte overnattingsbedrifter mangler i statistikken. For eksempel er ikke virksomheter med færre enn 10 senger rapporteringspliktige, og det kan også være virksomheter som av ulike grunner ikke innrapporterer gjestedøgn til SSB. Kommersiell overnattingstjenester kan for eksempel ligge under andre næringskoder, som landbruksvirksomhet eller eiendomsvirksomhet. En del overnattinger kan havne i SSBs formidlingsstatistikk (utleie av hytter, leiligheter, etc.), som kun gir tall på landsdelsnivå, og som for øvrig kun omfatter norskregistrerte overnattingsformidlere.

Det er derfor viktig å kartlegge overnattingstilbudet og sjekke dette mot antallet virksomheter (og senger) som oppgis i SSBs overnattingsstatistikk. (Se vedlegg 1). Vår kartlegging av overnattingsbedrifter i Suldal avdekket dog at det kun var to overnattingsvirksomheter som ikke var inkludert i SSBs overnattingsstatistikk. Vi valgte derfor i våre analyser å anvende SSBs overnattingstall, supplert med informasjon om Airbnb enheter, DNT-hytter og private fritidsboliger i Suldal.

Tall fra SSBs overnattingsstatistikk

Overnattingsstatistikken fra SSB oppgir – på kommunenivå – tall for hoteller og campingplasser, hyttegrender og vandrerhjem samlet for årene fram til og med 2023. Fra og med 2024 oppgis tall for hoteller og for campingplasser, hyttegrender og vandrerhjem separat.

Det er visse mangler i statistikken for 2024 (og tidligere år) ved at det er enkelte måneder det ikke oppgitt tall for. For hotellstatikken mangler det tall for perioden mai-august og for camping/hytter/leiligheter mangler tall for februar og desember 2024. Siden det er oppgitt totaltall for hele året, kan vi i begge tilfeller beregne tall for de månedene som mangler.

Tabell 3.1: SSB-tall for overnattinger 2023 og 2024 i Suldal etter kategori og nasjonalitet

Gjestekategori	Sum SSB 2024	Beregnet 2023	2024 (tertial)		
			jan-april	mai-august	sept-des
Hotell og liknende overnattingsbedrifter	26124	26792	5748	11438	8938
Norge	23693	19536	5645	9391	8657
Utlandet i alt	2431	7256	103	2047	281
Campingplasser, hyttegrender og vandrerhjem	25242	25887	6204	11962	7076
Norge	19415	18876	6023	6891	6501
Utlandet i alt	5827	7011	181	5071	575
Sum overnattingsbedrifter	51366	52679	11952	23400	16014
Norge	43108	38412	11668	16282	15158
Utlandet i alt	8258	14267	284	7118	856

I tabell 3.1 vises også beregnede tall for 2023. Her mangler SSB-statistikken tall for juni og august (og samlet for året), og vi har valgt å sette inn tall for juni og august 2022 for å få et tilnærmet riktig tall for året 2023. Siden tall for 2023 kun oppgis for hoteller og camping, hyttegrender, leiligheter og vandrerhjem samlet, har vi gjort følgende tilnærming: Vi antar først at det er samme fordeling av overnattinger på hotell og camping etc. i 2023 som i 2024, og deretter at det er samme fordeling i 2023 på nordmenn og utlendinger innen hver overnattingskategori som det var mellom hver overnattingskategori totalt.

I tabell 3.2 vises beregnet fordeling av hotellovernattinger etter formål². SSB gir kun tall på regionnivå, og vi antar da at fordelingen i Suldal etter formål er den samme som i Ryfylke under ett for henholdsvis nordmenn og utlendinger. **Antallet hotellovernattinger i Suldal utgjorde halvparten av overnattingene i Ryfylke både i 2023 og 2024.**

Tabell 3.2: Fordeling av hotellovernattinger i Suldal etter formål.

	2024	2023
Ferie/fritid hotell, nordmenn	13742	10510
Yrkesreise hotell, nordmenn	9951	9026
Ferie/fritid hotell, utlendinger	1410	3904
Yrkesreise hotell, utlendinger	1021	3352
Sum	26124	26792

Kilde: SSB overnattingsstatistikk

Overnattinger som ikke er med i SSBs ordinære overnattingsstatistikker

Utleie av rom, leiligheter og hytter

En manuell gjennomgang av Airbnb sine sider for Suldal viser per januar 2025 158 enheter med beliggenhet i Suldal (og 122 med beliggenhet i andre kommuner, i hovedsak i Sauda og Etne). Enhetene i Suldal omfatter 80 hytter eller småhus, 44 frittstående hus, 26 leiligheter, 6 rom og 2 kuppeltelt («glamping»). Antar vi antall senger per type overnatting som vist i tabellen nedenfor, finner vi at det tilbys ca. 800 senger gjennom Airbnb. Vi har derimot ikke oversikt over hvor mange døgn per år de ulike enhetene tilbys.

Tabell 3.3: Tilbudt kapasitet Airbnb i Suldal kommune januar 2025.

	Antall enheter	Antatt antall senger per enhet	Beregnet antall senger
Hytter	80	4	320
Hus	44	8	352
Leiligheter	26	4	104
Rom	6	3	18
Telt («glamping»)	2	4	8
Sum	158		802

Menon oppga i sin rapport (Dombu og Jakobsen, 2019) at de hentet inn data på månedlig antall bookinger per kommune gjennom Airbnb, og estimerte antall gjestedøgn ut fra nasjonale tall for antall gjester per booking (2,6). Dette ga 5 620 gjestedøgn i 2017. Tallet er sannsynligvis høyere i 2023. Vi har

² Dette fordi forbrukstallene vi skal bruke er oppgitt (blant annet) per overnatting etter formål.

ikke data for antall bookinger, men kan illustrere og begrunne tanken om høyere antall gjestedøgn ut fra følgende eksempel:

5 bookinger per enhet, og 5 dagers gjennomsnittlig oppholdstid gir 25 døgn utleie per utleieobjekt per år. Dersom vi anvender Airbnbs nasjonale gjennomsnittstall for 2017 på 2,6 personer per booking, får vi for de 158 utleieobjektene i alt 10 270 gjestedøgn ($158 \times 25 \times 2,6$).

Med 800 senger innebærer dette at hver seng er leid ut 13 døgn i løpet av året.

DNT-hytter

Det er i alt 5 selvbetjente (3) eller ubetjente (2) DNT-hytter i Suldal (Stranddalen turisthytte er medregnet under «Drift av ferieleiligheter»). Disse 5 har i alt 153 senger og hadde i 2023 til sammen 3 931 overnattinger. Den (hovedsakelig) betjente Stranddalshytta hadde 1 929 overnattinger, men dette skal være medregnet i SSBs tall for 2023.

Tabell 3.4: Overnattinger i DNT-hytter i Suldal 2023.

	Senger	Type	Gjestedøgn		Totalt 2023
			Vinter	Sommer	
Stranddalshytta	48	Betjent	-	-	1929
Sandsa	49	ubetjent	6	1483	1489
Kvanndalen	10	ubetjent	14	171	185
Krossvatn	30	selvbetjent	172	290	462
Jonstølen	36	selvbetjent	343	944	1287
Bleskestadmoen	28	selvbetjent	156	352	508
Sum ekskl. Stranddalshytta	153		691	3240	3931

Kilde: Stavanger Turistforening

Private fritidsboliger

Gjestedøgn per fritidsbolig avhenger av flere faktorer som hvor gammelt et hyttefelt er, om det er stilt krav til utleie, om det er tilrettelagt for utleie for å nevne noen.

Menon bruker her et estimat for antall gjestedøgn per fritidsbolig basert på gjennomsnittet av TØIs estimat fra 2008 for Rogaland (88 gjestedøgn) (Farstad og Dybedal, 2011) og resultatene fra en fritidsboligundersøkelse i Suldal fra 2018 (188 gjestedøgn). Det vil si 138 gjestedøgn per fritidsbolig. Man anvender videre TØIs forutsetning om at 10 prosent av fritidsboligene er ubenyttet, samt et estimat på antall andel fritidsboligeiere bosatt utenfor Suldal på 70 prosent (fra fritidsboligundersøkelsen Suldal).

Anvendt på antall fritidsboliger i 2023 og 2024, gir dette i underkant av 180 000 tilreisende gjestedøgn per år.

Tabell 3.5: Beregnet antall overnattinger i private fritidsboliger. Suldal 2023 og 2024.

	Antall fritidsboliger	
	2023	2024
Hytter, sommerhus og lignende fritidsbygg	1 918	1 913
Helårsboliger og våningshus benyttet som fritidsbolig	141	138
Sum fritidsboliger	2 059	2 051
Andel eiere bosatt utenfor kommunen	0,7	0,7
Andel fritidsboliger i bruk	0,9	0,9
Bruksgjestedøgn per enhet	138	138
Totalt antall gjestedøgn tilreisende	179 009	178 314

4 Ringvirkninger

Økonomiske ringvirkninger omfatter turismerelatert omsetning og sysselsetting (direkte virkninger), samt indirekte virkninger. Sistnevnte omfatter underleveranser fra andre virksomheter i området som studeres og anvendelse innen området av inntekter fra turistrelatert virksomhet (både direkte og indirekte).

4.1 Direkte virkninger

Forbruk og omsetning

Målet på direkte virkninger er verdien av omsetning til tilreisende. Det omfatter omsetningen i foretak som leverer varer og tjenester til turister. Som nevnt innledningsvis beregner vi turismerelatert omsetning i hovedgrupper av varer og tjenester ved hjelp av statistiske data om turistenes overnattinger og undersøkelsesdata om forbruk.

Forbrukstall (kroner) per døgn for turister etter nasjonalitet, produktgruppe og overnattingsform er basert på bearbeidede data fra TØIs nasjonale forbruksundersøkelser sommeren 2008 (TØI-rapport 1092/2011) og vinteren 2009 (TØI-rapport 1119/2010). Vi har her valgt å bruke en bearbeidet versjon basert på tall fra for Hedmark, Oppland og Buskerud, som opprinnelig ble presentert i en rapport om reiselivet i Hol kommune (Dybedal, 2016). Tallmaterialet herfra er oppjustert til 2024-priser ved hjelp av konsumprisindeksen.

Dette innebærer en nokså streng forutsetning; idet vi antar at sammensetningen av turistenes forbruk ikke har endret seg vesentlig siden 2008, og at prisene på de ulike tjenestene alle har utviklet seg i takt med konsumprisindeksen. Disse tallene er inkludert merverdiavgift (mva.). Vi har også beregnet forbruk eksklusive mva., ved å trekke fra merverdiavgift fra forbrukstallene for 2024 ut fra gjeldende mva.-satser.

I bruken av dette materialet har vi måttet gjøre noen tilpasninger og forenklinger: I det opprinnelige materialet skilles det mellom forbruk per døgn for camping og for hyttegrend/leiligheter for henholdsvis nordmenn og utlendinger, mens våre overnattingstall for 2024 ikke har dette skillet. Derfor er våre 2024-tall for forbruk i "camping og hyttegrend" satt lik gjennomsnittet av "camping" og "hyttegrend" fra det opprinnelige materialet.

Det antas videre at gjester (både utenlandske og norske) i leide hytter/leiligheter (type Airbnb) har samme forbruk som norske fritidsgjester i hotell, pensjonat og liknende, mens forbruk på DNT-hytter (selvbetjente og ubetjente) er satt lik nordmenns forbruk på camping.

Tabell 4.1: Beregnede forbrukstall per produkttype og overnattingsform 2024. Suldal. Kroner.³

Suldal kommune	Forbrukstall per gjestedøgn inklusive mva. Kroner							Sum forbruk
	Overnatting	Serve-ring	Daglig-varer	Annet vare-kjøp	Trans-port	Aktivi-teter	Annet for-bruk	
Ferie/fritid hotell, nordmenn	471	221	71	82	150	87	31	1114
Yrkesreise hotell, nordmenn	1054	448	123	94	347	210	198	2472
Ferie/fritid hotell, utlendinger	917	190	75	72	86	130	14	1484
Yrkesreise hotell, utlendinger	1426	448	123	94	347	210	198	2845
Camping, hyttegrend nordmenn	309	162	90	81	121	72	25	861
Camping, hyttegrend utlendinger	364	164	91	68	124	81	23	916
Private fritidsboliger	68	66	139	63	67	46	11	459
Airbnb og annen utleie	471	221	71	82	150	87	31	1114
DNT-hytter	147	104	109	81	91	56	18	607

Kilde: TØI

Kombinasjon av forbrukstallene og overnattingstallene i tabell 6 gir totaltall for turistenes konsum i Suldal som vist i tabell 4.2. Vi må imidlertid justere opp samlet omsetning noe, ut fra følgende resonnerment: SSBs overnattingsstatistikk har på regionalt nivå tall for losjiinntekt i hoteller og liknende (eksklusive mva.). For 2024 er denne netto losjiomsetningen beregnet til 46,1 millioner for regionen Ryfylke. Suldal hadde i 2024 49 prosent av hotellovernattingene i regionen, og vi har antatt at omsetningen er proporsjonal med antallet overnattinger. Dette gir en beregnet losjiomsetning i Suldal i 2024 i hoteller og liknende på 22,7 millioner kroner, mens vi ut fra forbrukstallene per gjestedøgn for overnatting i tabell 4.1, kommer til et noe lavere tall, 17,6 millioner kr. Vi oppjusterer derfor totaltallene i tabell 4.2 og Tabell 4.3 med 5,1 millioner kroner, eksklusive mva., og 5,7 millioner kroner inklusive mva.

³ Gjennomsnittlig forbruk er beregnet til 668 kr per gjestedøgn inklusive mva. Her trekker fritidsboligovernattinger, som utgjør nesten 75 prosent av alle overnattinger, ned gjennomsnittet ganske mye. Snittet for alle andre overnattinger er 1232 kroner (Inklusive mva.). Menon (Dombu og Jakobsen 2019) anvender også tallgrunnlag fra TØIs undersøkelser i 2008/2009, men viser også til tall fra gjesteundersøkelsen i Suldal 2017, uten å bruke tallene herfra direkte. Undersøkelsen viser et forbruk per gjestedøgn på 1995 kroner, men det er ifølge Menons rapport betydelig usikkerhet knyttet til svarene.

Tabell 4.2: Beregnet turismerelatert direkte forbruk i Suldal 2024 etter overnattingsform. Inklusive og eksklusive merverdiavgift. Millioner kroner.

	Antall gjestedøgn 2024	Forbruk 2024 inkl. mva.	Forbruk 2024 ekskl. mva.
Ferie/fritid hotell, nordmenn	13742	15,3	13,3
Yrkesreise hotell, nordmenn	9951	24,6	21,4
Ferie/fritid hotell, utlendinger	1410	2,1	1,8
Yrkesreise hotell, utlendinger	1021	2,9	2,5
Camping, hyttegrend nordmenn	19415	16,7	14,4
Camping, hyttegrend utlendinger	5827	5,3	4,6
Private fritidsboliger	178314	82,0	70,5
Airbnb og annen utleie	10270	11,4	9,9
DNT-hytter	3931	2,4	2,0
Korreksjon losjionsetning SSB		5,7	5,1
Sum	243881	168,5	145,7

Samlet turismerelatert konsum er beregnet til ca. 168,5 millioner kroner inklusive mva., og ca. 145,7 millioner kroner eksklusive mva.

Omsetningen fordeler seg på vare- og tjenestekategorier som vist i tabell 8. Menons rapport (Dombu og Jakobsen, 2019) viser et samlet konsum på 128 mill. kroner i 2017 (inkl. mva.) fra i alt ca. 222 000 overnattinger. I 2024-verdi tilsvarer dette 162 mill. kroner. Beregningene for 2024 viser altså litt mer, men da for ca. 10 prosent flere overnattinger (244 000).

Tabell 4.3: Beregnet turismerelatert direkte forbruk i Suldal 2024 etter produktkategori. Inklusive og eksklusive merverdiavgift. Millioner kroner.

	Over-natting	Serve-ring	Daglig-varer	Annet vare-kjøp	Tran-sport	Aktivi-teter	Annet forbruk	Sum
Inklusive mva.	51,1	26,7	30,7	16,6	22,9	14,9	5,6	162,8
Eksklusive mva.	45,7	21,4	26,7	13,3	20,4	13,3	5,0	145,7

Alternativ beregning av forbruk og omsetning

Vi har også gjort tilsvarende beregning ut fra forbrukstall fra Innovasjon Norges Turistundersøkelse for 2023 for norske og utenlandske feriereisende (oppjustert til 2024 med KPI). Her er feriereisendes forbruk spesifisert på helt andre produktgrupper (overnatting, transport, utendørs aktiviteter, kultur-opplevelser, forhåndsbetalte utgifter⁴ og øvrige utgifter), og det er kun oppgitt totaltall for utenlandske og norske yrkesreisende.

Sammenliknet med tall for samlet omsetning i tabell 7, finner vi at Innovasjon Norges tall for omsetning per gjestedøgn gir en noe høyere omsetning – 172,1 millioner kroner mot 168,5 (inklusive merverdiavgift).

Kontrollberegninger for detaljhandel

Detaljhandel

Postene «dagligvarer» og annet varekjøp» i tabell 8 utgjør til sammen 40 millioner kroner eksklusive mva. Fra SSBs detaljhandelsstatistikk har vi omsetningstall for dagligvarer og bensinsalg, samt for all

⁴ «Pakkereise»

detaljhandel per innbygger i Suldal, og vi kan få et omtrentlig estimat for omsetning til tilreisende ved å sammenlikne omsetning per innbygger i Suldal med omsetning per innbygger i Norge.

Vi har gjort denne beregningen for detaljhandel samlet (NACE-kode 47) og for dagligvarer (NACE 47.1) og for salg av drivstoff (NACE 47.3). Tallene viser at det selges betydelig mer per innbygger enn landsgjennomsnittet innen sektorene dagligvarer og drivstoff, mens for resten av detaljhandelen (f.eks. bygge- og interiørvarer/møbler, klær og skotøy, elektriske artikler) ligger Suldal langt under gjennomsnittet⁵.

Dagligvarer hadde i 2023 (tall for 2024 foreligger ikke per dags dato) et «handelsoverskudd» på 17 millioner kroner, og salg av drivstoff et overskudd på 21,8 millioner kroner. Dette er til sammen omtrent det samme som tallene for dagligvarer og «annet varekjøp» i tabell 8, men det må kun ses som en indikasjon på at vår opprinnelige beregning er av noenlunde riktig størrelsesorden. Det kan for eksempel ligge en del drivstoffkjøp også under posten «transport» i tabell 8. Dessuten kan det ligge en del salg til turister (særlig hytteiere) under varekategorier som f.eks. bygge- og interiørartikler, som vi ikke får fram i denne analysen.

Indirekte produksjonsvirkninger

Omfanget av indirekte virkninger beregnes oftest ved bruk av kryssløpsmodeller (input-output), som for eksempel PANDA. I dette prosjektet har vi måttet nøye oss med å vise til multiplikatorer beregnet i tidligere studier av regionale problemstillinger i Norge, noe TØI har relativt god oversikt over.

Menon har sin analyse fra 2018 (Dombu og Jakobsen, 2019) beregnet indirekte virkninger, men kun i form av indirekte verdiskaping. De anslår at 100 mill. kr i direkte verdiskaping medfører en indirekte verdiskaping på 20 mill. kroner i form av underleveranser fra foretak i kommunen, noe som gir en multiplikator på 1,2⁶.

I tidligere TØI-analyser på kommunenivå har det vært anslått multiplikatorer på mellom 1,2 og 1,3. For Suldal vil vi anslå en multiplikator på 1,2. Det vil si at indirekte virkninger av turismerelatert direkte omsetning (eksklusive mva.) utgjorde $145,7 * 0,2 = 29,1$ millioner kroner.

Verdiskaping

Verdiskaping defineres som totalinntekt minus vareinnsats, som i praksis betyr summen av driftsresultat og lønnskostnader. Tall for verdiskaping kan følgelig relativt enkelt hentes ut fra virksomhetenes regnskaper. Dette gjelder imidlertid i hovedsak bare aksjeselskaper, fordi regnskapstall for stiftelser og enpersonsforetak/personlig eide virksomheter ikke er offentlig tilgjengelige.

I tidligere analyser, for eksempel for Hol kommune (Dybedal, 2016), og for øvrige Hallingdalskommuner (Dybedal og Landa-Mata, 2022) har vi kunnet anvende andelen verdiskaping av total omsetning for regnskapspliktige virksomheter som nøkkeltall for å beregne verdiskaping i disse «regnskapsløse» foretakene. Dette lar seg ikke gjøre ut fra regnskapstall fra Suldal, med unntak for hoteller. Vi har derfor anvendt verdiskapningsandel fra Hallingdalsanalysene for hver vare- og tjenestekategori vi har beregnet omsetning for (tabell 4.4). Unntaket er verdiskapningsandelen for overnattinger, som er beregnet eksplisitt for Suldal.

⁵ Det vil først og fremst si at personer bosatt i Suldal handler mye av disse varene i andre kommuner.

⁶ Det sies ikke eksplisitt i Menonrapporten om dette inkluderer såkalte induuerte virkninger, det vil si anvendelse av lønns- og eierinntekter til forbruk i egen kommune.

Tabell 4.4: Beregnet direkte verdiskaping generert av reiselivsrelatert omsetning i Suldal 2024. Millioner kroner.

	Anslått andel av salgsinntekt ekskl. mva.	Beregnet verdiskaping millioner kr
Overnatting	0,46	21,9
Servering	0,41	8,8
Dagligvarer	0,16	4,3
Annet varekjøp	0,16	2,1
Transport	0,44	9,0
Aktiviteter	0,42	5,6
Annet forbruk	0,40	2,0
Sum direkte verdiskaping		52,9

Samlet direkte verdiskaping generert av reiselivsrelatert omsetning i Suldal er beregnet til 52,9 millioner. I tillegg kommer indirekte verdiskaping, beregnet til 20 prosent av direkte verdiskaping (jfr. multiplikatoren i avsnittet om indirekte virkninger), tilsvarende 10,1 millioner kroner.

Antall og andel sysselsatte i reiselivet i Suldal 2024

Her anvendes data fra TØIs egen bedriftsdatabase, som blant annet omfatter antall ansatte i alle virksomheter i Suldal, etter detaljert næringskode. TØI har på grunnlag av SSBs virksomhets- og foretaksregister (VoF) etablert en database hvor alle bedrifter kan identifiseres etter næringskode for både hovednæring og (eventuell) binæring. Det vil si at man kan identifisere alle bedrifter (inkludert enkeltmannsforetak) som har tilknytning til reiseliv, enten som hovednæring eller som binæring (f.eks. landbruk/reiseliv, eiendomsutvikling/reiseliv) på postnummernivå.

Til disse bedriftene er det koblet data om sysselsetting, basert på Statistisk sentralbyrås registerbaserte statistikk (totalstatistikk) over sysselsetting på kommunenivå. Vi vil også tilkoble økonomiske data for hver bedrift som er regnskapspliktig (grovt regnet aksjeselskaper og foretak ellers over en viss størrelse).

Tabellen under viser bedriftene som sysselsetter direkte inn i reiselivsnæringen i Suldal, altså hovednæringer. Til sammen utgjør dette 43 årsverk.

Tabell 4.5: Reiselivsbedrifter og deres sysselsettingstall i Suldal per 2024.

Bedrift	Sysselsetting målt i antall årsverk
STA INVEST AS	1
STRANDDALSHYTTA I SULDAL	3
GULLINGEN TURISTSENTER AS	6
KULP	7
BRUNSJ AS/ DRØS AS	4
JELSA HOTELL AS	6
MO LAKSEGARD AS	6
RYFYLKE FJORDHOTEL AS	15
ENERGIHOTELLET AS	17
RYFYLKEMUSEET STIFTELSE	22
Sum	87

Ut over dette kommer de sysselsatte som er ansatt i næringer som bidrar inn i reiselivsnæringen, men som også bidrar med ordinær økonomisk aktivitet. Dette kaller vi indirekte virkninger. Eksempler på dette kan være dagligvarehandel, bensinstasjoner og vinmonopol som eksempelvis selger varer til turister, men som også selger varer til fastboende. Av de indirekte årsverkene finner vi 92 sysselsatte.

Tabell 11: Bedrifter og indirekte sysselsatte årsverk i Suldal per 2024

Bedrift	Sysselsetting målt i antall årsverk
NESFLATEN LANDHANDEL	5
JELSAGAARDEN LANDHANDEL AS	5
VAAGE MAT AS	11
BUNNPRIS SAND	11
COOP ØKONOM SA/ Coop Marked Suldal	7
EXTRA SULDAL	15
STRAABØ LANDHANDEL AS	8
JOKER VATLANDSVÅG	13
VINMONOPOLET AS	2
KROSSEN STASJON AS	1
TJELMANE DEKKSERVICE AS	6
SAND SERVICESENTER AS	11
VATLANDSVÅG TAXI INGAR M NAUSTVIK	5
TIDE BUSS AS	35
Sum	92

Det vil si at til sammen skaper reiselivet i Suldal 222 årsverk. Dette er en vekst siden 2019 med 22 årsverk.

5 Oppsummering

Reiselivet i Suldal er i vekst, noe som blant annet kommer til uttrykk gjennom økning i antall overnattinger og sysselsetting i reiselivsnæringen. Siden forrige ringvirkningsanalyse i 2019 har det vært en netto økning på 22 årsverk. Det tilsvarer en økning på ca. 11 %. Det er en betydelig vekst, og trolig høyere enn veksten i den yrkesaktive delen av befolkningen.

Videre er det en vekst i antall overnattingsdøgn, særlig i Airbnb-segmentet. Antall gjestedøgn gjennom Airbnb økte fra om lag 5 600 i 2019-rapporten til om lag 11 000 i 2024, inkludert noe utleie via Finn.no. Det kan ha skjedd en forskyving mellom plattformene, men vi har kontrollert for mulig dobbeltregistrering. Totalt har antall overnattingsdøgn økt med 8 000 fra 2019-rapporten til våre tall hentet i 2024.

Den forrige ringvirkningsanalysen gir dessverre ikke tilstrekkelig informasjon om metodikken som er brukt. Blant annet oppgis det ikke om den reiselivsrelaterte omsetningen er beregnet før eller etter merverdiavgift. Det er derfor vanskelig å sammenligne resultatene direkte. Samlet sett viser vår analyse at reiselivet i Suldal er i positiv utvikling. Det arbeides målrettet med å sikre gode rammevilkår for videre vekst og et bærekraftig reiseliv.

På generelt grunnlag vil vi imidlertid bemerke at det ser ut som om så disse tallen er robuste og i god utvikling sammenlignet med det vi tror er tallene gjort i den tidligere analysen. Ut ifra vår analyse kan det derfor synes som om reiselivet i Suldal er i god utvikling og at det legges ned et godt stykke arbeid for å sikre gode rammevilkår for videre vekst og et bærekraftig reiseliv.

Referanser

- Krohn, C.W. mfl. (2024). Ringvirkningsanalyse: Terrengsykling i Hallingdal (TØI-rapport 2016/2024) [Ringvirkningsanalyse: Terrengsykkelsatsingen i Hallingdal - Transportøkonomisk institutt](#)
- Krohn, C. W. og Dybedal, P. (2023) Økonomiske ringvirkninger i Hol kommune av Norges Toppidrettsgymnas (NTG) Geilos virksomhet (TØI- rapport 1971/2023) [Økonomiske ringvirkninger i Hol kommune av Norges Toppidrettsgymnas \(NTG\) Geilos virksomhet - Transportøkonomisk institutt](#)
- Dombu, S.V. og Jakobsen, E.W. (2019). *Reiselivets betydning i Suldal* (Menon-publikasjon 12/2019). Menon Economics.
- Dybedal, P. (2016). *Reiselivets økonomiske betydning for Hol kommune 2014/2015* (TØI-arbeidsdokument 50847/2016). Transportøkonomisk institutt.
- Dybedal, P. og Landa-Mata, I. (2022). *Verdi- og ringvirkningsanalyse for reiselivet i Hallingdal* (TØI-arbeidsdokument 51924/2022). Transportøkonomisk institutt.
- Farstad, E. og Dybedal, P. (2011). *Nasjonal fritidsboligundersøkelse 2008* (TØI-rapport 1155/2011). Transportøkonomisk institutt. <https://www.toi.no/publikasjoner/nasjonal-fritidsboligundersokelse-2008>
- Farstad, E. og Dybedal, P. (2011). *Nasjonal ferie- og forbruksundersøkelse sommeren 2008* (TØI-rapport 1092/2011). Transportøkonomisk institutt. <https://www.toi.no/publikasjoner/nasjonal-ferie-og-forbruksundersokelse-sommeren-2008>
- Farstad, E. og Dybedal, P. (2011). *Nasjonal ferie- og forbruksundersøkelse vinteren 2009* (TØI-rapport 1119/2011). Transportøkonomisk institutt. <https://www.toi.no/publikasjoner/nasjonal-ferie-og-forbruksundersokelse-vinteren-2009>
- Stavanger Turistforening. (2023). *Årsrapport 2023*. Stavanger Turistforening. <https://view.publitas.com/stavanger-turistforening/arsrapport-2023-stavanger-turistforening>

Vedlegg

Vedlegg 1. Kartlegging av overnattingsbedrifter i Suldal

Overnattingsstatistikken fra SSB oppgir kapasitetstall for henholdsvis hoteller og liknende og for campingplasser, hyttegrender og vandrerhjem (samlet). Tallene omfatter antall åpne bedrifter og tilbudt antall rom/leiligheter/hytter, antall senger og antall uteplasser (oppstillingsplasser for telt, campingvogn, bobil). Dette oppgis på kommunenivå per måned.

Overnattingsvirksomheter finnes dels under næringskode 55.100 – 55.300 i Virksomhets- og foretaksregisteret (VoF), og dels på hjemmesiden til VisitSuldal. Det vil si at det er flere bedrifter som kun er oppført i enten VoF eller i VisitSuldals oversikt over overnattingsmuligheter i kommunen.

Hoteller, pensjonater, moteller

Her oppgir SSB at det i 2023 og 2024 var fem hoteller i drift i Suldal kommune, med i alt 293 senger. Vi finner da også fem hoteller på VisitSuldals hjemmesider og i VoF-registeret under næringskode 55.101 (sammen med to drifts- eller eierselskaper). Her kan vi altså regne med at de overnattingstallene SSBs oppgir omfatter de hotellene som finnes i Suldal.

Tabell V 1: Registrerte overnattingsbedrifter i næringskode 55.101 Drift av hoteller, pensjonater og moteller med restaurant. Suldal 2024) Kilde: VoF

Virksomhet/ foretak	Antall senger	Post nr.	Poststed
Suldal hotell AS	46	4230	Sand
Jelsa hotell AS	31	4234	Jelsa
Mo laksegard AS	40	4230	Sand
Ryfylke fjordhotel AS	118	4230	Sand
Energihotellet AS	58	4244	Nesflaten
Nesflaten eigedom AS	0	4244	Nesflaten
Ryfylke hotel eiendom AS	0	4230	Sand
Sum antall senger	293		

Hytter, leiligheter og camping

SSB oppgir at det var i alt 9 bedrifter som rapporterte inn overnattingstall i 2023 og 2024. Disse hadde til sammen 408 tilbudte senger i høysesongen.

Statikken skal omfatte overnattingssteder med minst 10 senger. Tall fra VoF-registeret viser kun 4 bedrifter (med minst 10 senger) med næringskode 55.202 Drift av ferieleiligheter og kun en med næringskode 55.300 Drift av campingplasser. Til sammen hadde disse 304 senger.

En gjennomgang av VisitSuldals nettsider avdekker imidlertid ytterligere 6 bedrifter med minst 10 senger, til sammen hadde disse 162 senger per januar 2025.

VisitSuldal har på sine nettstedene også med 5 utleiebedrifter med færre enn 10 senger (i alt 34 senger). Vi antar at disse også ligger ute på Airbnb (se avsnitt nedenfor om utleie).

Tabell V 2: Registrerte overnattingsbedrifter i næringskode 55.202 Drift av ferieleiligheter og 55.300 Drift av campingplasser.

55.201 Drift av ferieleiligheter	Antall senger	Post nr.	Poststed
Vikane hyttetun as	28	4237	Suldalsosen
Osa-bu fisketjøn	42	4237	Suldalsosen
Gullingen turistsenter as	138	4230	Sand
Stranddalshytta i Suldal (dnt)	48	4230	Sand
Sta invest as (ikke overnattingskapasitet)	0	4230	Sand
Kvitsøy turistsenter (ligger i Bokn kommune)	0	4230	Sand
55.300 Drift av campingplasser			
Foreneset Fjordferie as	48	4234	Jelsa
Overnattingssteder ellers på VisitSuldals hjemmeside:			
Mo feriehytter (3 hytter, 1 leilighet)	24		
Litlehaga hyttetun (5 hytter)	29		
Hebnes Fjordferie (4 luksushytter)	40		
Lindum Camping (7 hytter)	19		
Trægården (2 store hytter)	27		
Børkjenes gard (Hytter, gårdsbygninger, enkelt)	23		
Sum senger totalt (10 virksomheter)	466		

Vi vet ikke hvilke to bedrifter listet i tabell 2 som ikke er med i SSBs statistikkgrunnlag, men samtidig er flere av disse virksomhetene også representert i Airbnb-markedet. **Vi velger derfor å anvende SSBs overnattingstall.**

Alternativt kunne man ha oppjustert overnattingstallene fra SSB ved å anta samme antall gjestedøgn per seng for alle de 466 sengene. Det vil si å multiplisere SSBs tall med en faktor lik $466/408$, som tilsvarer 14,2 prosent påslag. Dette kan imidlertid medføre en viss fare for overestimering av antall overnattinger.

TØI er et anvendt forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning fra Norges forskningsråd og gjennomfører forsknings- og utredningsoppdrag for næringsliv og offentlige etater. TØI ble opprettet i 1964 og er organisert som uavhengig stiftelse.

TØI utvikler og formidler kunnskap om samferdsel med vitenskapelig kvalitet og praktisk anvendelse. Instituttet har et tverrfaglig miljø med rundt 90 høyt spesialiserte forskere.

Instituttet driver forskningsformidling gjennom TØI-rapporter, artikler i vitenskapelige tidsskrifter, bøker, seminarer, samt innlegg og intervjuer i media. TØI-rapportene er gratis tilgjengelige på instituttets hjemmeside www.toi.no.

TØI dekker alle transportmidler og temaområder innen samferdsel, inkludert trafiksikkerhet, kollektivtransport, klima og miljø, reiseliv, reisevaner og reiseetterspørsel, arealplanlegging, ITS, offentlige beslutningsprosesser, næringslivets transportbehov og generell transportøkonomi. Instituttet deltar aktivt i internasjonalt forskningssamarbeid, med særlig vekt på EUs rammeprogrammer.

Transportøkonomisk institutt krever opphavsrett til egne arbeider og legger vekt på å opptre uavhengig av oppdragsgiverne i alle faglige analyser og vurderinger.

Postadresse:

Transportøkonomisk institutt
Postboks 8600 Majorstua
0349 Oslo
Norge

Kontoradresse:

Forskningsparken
Gaustadalléen 21

E-post: toi@toi.no

Hjemmeside: www.toi.no

